

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

Təsdiq edirəm
Tədrisin məsələləri üzrə prorektor v.i.e:

 dos. Zaur Məmmədov
"12" "IX" 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 060403 - "Maliyyə menecmenti"

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Maliyyənin müasir problemləri

Fənn proqramı (ARETN 16.04.2025-ci il tarixli 3-29/3-2-191F/2025 nömrəli əmri ilə nəşr hüququ (qrif) verilmişdir).

Kodu: MİF-B01

Tədris ili: I (2025/2026)

Semestr: I

Tədris yükü: Cəmi: 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya №:

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Bədəlov Əlixan Mehman oğlu, iqt.e.n., dosent

Məsləhət günləri və saati: V gün saat 9⁰⁰-13⁰⁰.

E-mail ünvanı: alixan.badalov@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas

1. V. Z. Zeynalov Maliyyənin əsasları. Bakı, 2008.

2. D. Bağirov, M. Həsənlı. Maliyyə / Dərs vəsaiti (ikinci buraxılış). Bakı: "İqtisad Universiteti" Nəşriyyatı, 2011.

3. N. Novruzov, X. Hüseynov Maliyyə. Dərslik. Bakı, 2007.

4. S. M. Məmmədov Maliyyə. Bakı, 1997.

Əlavə

5. D. A. Bağirov, M. X. Həsənlı, Quşxanlı R. N. "Korporativ maliyyə" Dərs vəsaiti. Bakı, 2010

6. D. Vəliyev, M. Rəhimov Beynəlxalq maliyyə Dərslik. Bakı, 2000.

7. S. M. Məmmədov Beynəlxalq maliyyə. Dərslik. Bakı, 2009.

8. Dr. Zahid Məmmədov Pul, kredit və banklar. Dərslik. Bakı, 2015.

9. S. Ş. Bədəlov "Büdcə sistemi". Dərslik. Bakı, 2015.

10. Z. Vəliyev "Büdcə sistemi". Bakı, 2006.

11. Cihan Bulut, E. Süleymanov Dövlət maliyyəsi. Bakı, 2011

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədrisi vacib deyil.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Maliyyə sisteminin geniş təkrar istehsalda və əhəlinin sosial mənafeyinin təmin edilməsində rolu getdikcə artmaqdadır. Qloballaşan dünya iqtisadiyyatında iqtisadi əlaqələr inkişaf edir, beynəlxalq iqtisadi inteqrasiya getdikcə daha da müəkkəb xarakter alır. Bütün bunlar beynəlxalq hesablaşma formalarının tətbiqini, maliyyə əlaqələrinin təkmilləşdirilməsini tələb edir. Bu baxımdan bir elm kimi "Maliyyənin müasir problemləri" fənninin predmetini ÜDM-in, milli gəlirin bölgüsü və yenidən bölgüsü, pul vəsaitləri fondlarının yaradılması və istifadəsi, maliyyə bazarındakı fəaliyyət və sair ilə əlaqədar iqtisadi münasibətlər sistemində yaranan problemlər və onların həlli mexanizminin müəyyənləşdirilməsindən ibarətdir. Bildiyimiz kimi maliyyə - iqtisad elminin bir qolu sayılır və elmi fondların idarə edilməsi ilə məşğuldur. Maliyyə biznes maliyyəsi, fərdi maliyyə və ictimai maliyyəni əhatə edir. Maliyyəyə pul yığımını və adətən, pulun borc verilməsi də daxildir. Əsasən, zaman, pul və risk anlayışları və onların bir-biri ilə əlaqəsi ilə məşğuldur. Eyni zamanda, pulun xərclənməsi və büdcənin hazırlanması ilə də məşğuldur. Bu baxımdan qeyd edilən istiqamətlər üzrə maliyyə problemlərinin araşdırılması hər zaman diqqət mərkəzində olmuşdur. Qlobal maliyyə problemləri şəraitində bunlar daha da aktuallaşır.

X. Təqvim mövzu planı: Cəmi: 30 saat (15 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

№	Keçirilən <u>mühazirə</u> , <u>seminar</u> , məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Müh. Saat	Tarix	Sem. Saat	Tarix
		3	4	5	6
1	2				
	Mühazirə mövzuları				
1	Mövzu. Maliyyənin müasir problemləri kursunun vəzifələri və praktiki əhəmiyyəti Plan: 1.Maliyyənin müasir problemləri kursunun mahiyyəti və məzmunu 2.Maliyyənin müasir problemləri kursunun vəzifələri 3.Maliyyənin problemlərinin yaranma səbəbləri 4.Maliyyənin müasir problemləri kursunun praktiki əhəmiyyəti 5.Maliyyənin müasir problemləri kursunun digər fənlərlə əlaqəsi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5-11]	2		2	
2	Mövzu. Maliyyə nəzəriyyəsinin aktual problemləri Plan: 1.Maliyyənin mahiyyətinin müəyyənləşdirilməsinə müasir yanaşmalar 2.Maliyyənin mahiyyətinin müəyyənləşdirilməsinə və funksiyalarına xarici müəlliflərin yanaşma tərzləri 3.İctimai maliyyənin müasir konsepsiyaları və nəzəriyyələri 4.Vergi və vergi qoyma nəzəriyyəsi 5.Korporativ maliyyənin müasir konsepsiya və nəzəriyyələri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5-11]	2		2	
3	Mövzu. Azərbaycan Respublikasının maliyyə sisteminin müasir problemləri Plan: 1.Azərbaycan Respublikası maliyyə sisteminin inkişafı 2.Maliyyə sisteminin formalaşmasının hüquqi və təşkilati bazası 3.Maliyyə sisteminin sosial-iqtisadi inkişafın nəticələrinə təsiri nəzəriyyəsi və metodologiyası 4. Müasir qeyri-maliyyə korporasiyalarının maliyyəsi 5.Cəlb edilmiş maliyyə vəsaitləri, onların toplanması xüsusiyyətləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5-11]	2		2	
4	Mövzu. Azərbaycanda dövlət büdcəsi quruculuğunun müasir vəziyyəti Plan: 1. Azərbaycan dövlət büdcəsi quruculuğunun nəzəri əsasları 2.Dövlət büdcəsi gəlirlərinin formalaşması problemləri 3. Dövlət büdcəsinin xərclərinin tərkibi 4. Azərbaycanda dövlət büdcəsinin quruculuq problemlərinin yaranma səbəbləri 5. Respublika büdcəsinin formalaşması problemləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5-11]	2		2	
5	Mövzu. Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin formalaşması istiqamətləri Plan: 1.Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin formalaşmasının ümumi əsasları 2.Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin gəlir hissəsinin formalaşması 3.Yerli və bələdiyyə büdcələrinin quruluşu və formalaşması xüsusiyyətləri 4.Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin formalaşması problemlərinin yaranma səbəbləri 5.Yerli və bələdiyyə büdcələrinin xərclərinin tərkibi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5-11]	2		2	
6	Mövzu. Azərbaycan Respublikasının maliyyə siyasətinin əsas istiqamətləri Plan: 1.Azərbaycan Respublikasının maliyyə siyasətinin hazırlanması və həyata keçirilməsi 2.Dövlətin strateji məsələlərin həllində maliyyə siyasətinin rolunun qiymətləndirilməsi 3.Büdcənin gəlir və xərclərinin formalaşmasında yürüdülməli maliyyə siyasətinin vəzifələri 4.Dövlətin vergi və gömrük siyasəti 5.Sahibkarlığın və biznesin inkişafı üzrə maliyyə vəsaitlərindən istifadə Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5-11]	2		2	

7	Mövzu. Maliyyə böhranları və dünya maliyyə sisteminin problemləri Plan: 1.Maliyyə böhranlarının baş vermə səbəbləri 2.İpoteka kreditləşməsi sahəsində problemlər 3.Qiymətli kağızlar bazarında maliyyə böhranlarının səbəbləri 4.Qlobal maliyyə böhranlarının yumşaldılması tədbirləri 5.Banklarda maliyyə böhranlarının səbəbləri Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5-11]	2		2	
8	Mövzu. Beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafında maliyyə problemləri. Maliyyə və iqtisadiyyatın qlobalaşması Plan: 1.Beynəlxalq əməkdaşlığın iqtisadi əsasları 2.Beynəlxalq əməkdaşlığın aparılması üçün ölkələr arasında maliyyə əlaqələrinin gücləndirilməsi. 3.Beynəlxalq əməkdaşlığın təsnifatı 4.Maliyyə və iqtisadiyyatın qlobalaşması arasında əlaqə. 5.Maliyyə və iqtisadiyyatın qlobalaşmasının qiymətləndirilməsi Mənbə: [Mühazirə materialları, 1; 2; 3; 4; 5 -11]	1		1	
x	Cəmi:	15		15	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Bu istiqamətdə xüsusilə aşağıdakılar tələb olunur:

- Maliyyənin təkmilləşdirilməsinin aktual istiqamət və problemlərini öyrənmək;
- Fənnin digər iqtisad elmləri ilə qarşılıqlı əlaqəsini öyrənmək;
- Maliyyənin müasir problemlərinin mahiyyət və funksiyalarını öyrənmək;
- Cəmiyyətin idarə olunmasında hər bir maliyyə vasitəçisinin və maliyyə vasitəsinin rolunu öyrənmək;
- Maliyyənin ayrı-ayrı müasir problemlərinə elmi yaradıcı yanaşma verdişləri qazanmaq, bütün maliyyə münasibətlərinin təkmilləşdirilməsi üzrə konkret istiqamətlər hazırlamağı öyrənmək və hər bir maliyyə innovasiyasını təhlil etməyi bacarmaq və s.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Maliyyənin inkişafının aktual istiqamət və problemlərini mənimsəyir;
- Maliyyənin müasir problemlərinin mahiyyət və funksiyalarını öyrənir;
- Cəmiyyətin idarə olunmasında hər bir maliyyə vasitəçisinin və maliyyə vasitəsinin rolunu öyrənir;
- Maliyyənin ayrı-ayrı müasir problemlərinə elmi yaradıcı yanaşma verdişləri qazanır;
- Bütün maliyyə münasibətlərinin təkmilləşdirilməsi üzrə konkret istiqamətlər hazırlamağı öyrənir;
- Hər bir maliyyə innovasiyasını təhlil etmək bacarığına yiyələnir və s.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektivium sualları:

I Kollektivium sualları:

1. Maliyyənin müasir problemləri kursunun mahiyyəti və məzmunu
2. Maliyyənin problemlərinin yaranma səbəbləri
3. Maliyyənin müasir problemləri kursunun praktiki əhəmiyyəti
4. Maliyyənin mahiyyətinin müəyyənəşdirilməsinə müasir yanaşmalar
5. İctimai maliyyənin müasir konsepsiyaları və nəzəriyyələri
6. Vergi və vergi qoyma nəzəriyyəsi
7. Azərbaycan Respublikası maliyyə sisteminin inkişafı
8. Maliyyə sisteminin formalaşmasının hüquqi və təşkilati bazası
9. Maliyyə sisteminin sosial-iqtisadi inkişafın nəticələrinə təsiri nəzəriyyəsi və metodologiyası
10. Cəlb edilmiş maliyyə vəsaitləri, onların toplanması xüsusiyyətləri

II Kollektivium sualları:

1. Dövlət büdcəsi gəlirlərinin formalaşması problemləri
2. Dövlət büdcəsinin xərclərinin tərkibi
3. Azərbaycanda dövlət büdcəsinin quruculuq problemlərinin yaranma səbəbləri
4. Respublika büdcəsinin formalaşması problemləri
5. Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin formalaşmasının ümumi əsasları
6. Yerli və bələdiyyə büdcələrinin quruluşu və formalaşması xüsusiyyətləri
7. Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin formalaşması problemlərinin yaranma səbəbləri
8. Yerli və bələdiyyə büdcələrinin xərclərinin tərkibi
9. Azərbaycan Respublikasının maliyyə siyasətinin hazırlanması və həyata keçirilməsi
10. Sahibkarlığın və biznesin inkişafı üzrə maliyyə vəsaitlərindən istifadə

XV. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Maliyyənin müasir problemləri kursunun mahiyyəti və məzmunu
2. Maliyyənin müasir problemləri kursunun vəzifələri
3. Maliyyənin problemlərinin yaranma səbəbləri
4. Maliyyənin müasir problemləri kursunun praktiki əhəmiyyəti
5. Maliyyənin müasir problemləri kursunun digər fənlərlə əlaqəsi
6. Maliyyənin mahiyyətinin müəyyənləşdirilməsinə müasir yanaşmalar
7. Maliyyənin mahiyyətinin müəyyənləşdirilməsinə və funksiyalarına xarici müəlliflərin yanaşma tərzləri
8. İctimai maliyyənin müasir konsepsiyaları və nəzəriyyələri
9. Vergi və vergi qoyma nəzəriyyəsi
10. Korporativ maliyyənin müasir konsepsiya və nəzəriyyələri
11. Azərbaycan Respublikası maliyyə sisteminin inkişafı
12. Maliyyə sisteminin formalaşmasının hüquqi və təşkilati bazası
13. Maliyyə sisteminin sosial-iqtisadi inkişafın nəticələrinə təsiri nəzəriyyəsi və metodologiyası
14. Müasir qeyri-maliyyə korporasiyalarının maliyyəsi
15. Cəlb edilmiş maliyyə vəsaitləri, onların toplanması xüsusiyyətləri
16. Azərbaycan dövlət büdcəsi quruculuğunun nəzəri əsasları
17. Dövlət büdcəsi gəlirlərinin formalaşması problemləri
18. Dövlət büdcəsinin xərclərinin tərkibi
19. Azərbaycanda dövlət büdcəsinin quruculuq problemlərinin yaranma səbəbləri
20. Respublika büdcəsinin formalaşması problemləri
21. Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin formalaşmasının ümumi əsasları
22. Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin gəlir hissəsinin formalaşması
23. Yerli və bələdiyyə büdcələrinin quruluşu və formalaşması xüsusiyyətləri
24. Azərbaycanda yerli və bələdiyyə büdcələrinin formalaşması problemlərinin yaranma səbəbləri
25. Yerli və bələdiyyə büdcələrinin xərclərinin tərkibi
26. Azərbaycan Respublikasının maliyyə siyasətinin hazırlanması və həyata keçirilməsi
27. Dövlətin strateji məsələlərin həllində maliyyə siyasətinin rolunun qiymətləndirilməsi
28. Büdcənin gəlir və xərclərinin formalaşmasında yürüdülməli maliyyə siyasətinin vəzifələri
29. Dövlətin vergi və gömrük siyasəti
30. Sahibkarlığın və biznesin inkişafı üzrə maliyyə vəsaitlərindən istifadə
31. Maliyyə böhranlarının baş vermə səbəbləri
32. İpoteka kreditləşməsi sahəsində problemlər
33. Qiymətli kağızlar bazarında maliyyə böhranlarının səbəbləri
34. Qlobal maliyyə böhranlarının yumşaldılması tədbirləri
35. Banklarda maliyyə böhranlarının səbəbləri
36. Beynəlxalq əməkdaşlığın iqtisadi əsasları
37. Beynəlxalq əməkdaşlığın aparılması üçün ölkələr arasında maliyyə əlaqələrinin gücləndirilməsi
38. Beynəlxalq əməkdaşlığın təsnifatı
39. Maliyyə və iqtisadiyyatın qloballaşması arasında əlaqə
40. Maliyyə və iqtisadiyyatın qloballaşmasının qiymətləndirilməsi

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının 12 sentyabr 2025-ci il (01 sayılı protokol) tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Kafedra müdiri:

Ə.Ə.Ə.

dos. Əlixan Bədəlov

Fənn müəllimi:

Ə.Ə.Ə.

dos. Əlixan Bədəlov

Ə.Ə.Ə. Ə.Ə.Ə. Ə.Ə.Ə.